

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la modificarea reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la modificarea reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020 a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) cu suportul Autorității Aeronautice Civile (AAC).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de Ordin este elaborat în <i>scopul</i> armonizării cadrului normativ național cu standardele Uniunii Europene, obligativitatea racordării cadrului normativ național cu acquis-ul comunitar pe domeniul aviației civile conform Anexei III al Acordului privind spațiul aerian comun între Uniunea Europeană și statele sale membre și Republica Moldova (<i>în continuare ASAC</i>), semnat la Bruxelles la data de 26.06.2012, ratificat prin Legea nr. 292/2012. Necesitatea transpunerii derivă din prevederile Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la UE (PNA) 2025- 2029, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025, CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ, Capitolul 14 „POLITICA DE TRANSPORT”, „Transport aerian”, Anexa A, acțiunea nr. 208, în baza actelor UE, CELEX nr. 233 și nr. 234. Temei special pentru prezentul proiect este prevăzut conform art. 46 alin. (1) și (3) din Capitolul X Managementul siguranței zborurilor și securitatea aeronautică din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017. Astfel, organul central de specialitate în domeniul aviației civile emite reglementări specifice cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor din aviația civilă, precum și la raportarea, colectarea, prelucrarea și arhivarea informațiilor referitoare la evenimentele de aviație civilă, în conformitate cu cerințele și recomandările organizațiilor internaționale de aviație civilă. Precum și, potrivit art. 5 din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, ministrului îi revine dreptul de a aproba reglementări aeronautice civile: acte tehnico-normative în domeniul aviației civile în scopul aplicării cadrului normativ național și al implementării reglementărilor internaționale, care conține norme specifice, standarde, cerințe și proceduri și este executoriu pentru persoanele fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile. Totodată, în baza dispozițiilor art. 76 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, care stabilesc reexaminarea în vederea actualizării actelor normative, pentru evaluarea compatibilității cu alte acte normative în vigoare la momentul reexaminării, precum și cu reglementările legislației UE, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova. Astfel, proiectul transpune următoarele Regulamente europene: 1. Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul

europăan comun de clasificare în funcție de risc, CELEX 32020R2034, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L416/1 din 11.12.2020;

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021 de stabilire a modalităților de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul comun european de clasificare în funcție de risc, CELEX 32021R2082, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L426/32 din 29.11.2021.

În acest context, proiectul de Ordin *are ca scop* actualizarea și completarea cu noile cerințe europene cu privire la preluarea și implementarea standardelor internaționale, prin care se urmărește stabilirea unui mecanism de clasificare a riscurilor cât și stabilirea unui formular tipizat de raportare a evenimentelor survenite în domeniul transportului aerian.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă (în continuare RACRAASEAC) aprobat prin *Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020*, stabilește normele de bază referitoare la raportarea evenimentelor din aviația civilă și are la bază transpunerea Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul european comun de clasificare în funcție de risc și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1018 al Comisiei din 29 iunie 2015 de stabilire a unei liste de clasificare a evenimentelor de aviație civilă, care trebuie raportate în mod obligatoriu.

Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației („agenția”) în strânsă cooperare cu statele membre și prin intermediul rețelei de analiști în domeniul siguranței aviației, cu Comisia, a elaborat o metodologie de clasificare a evenimentelor în funcție de riscul pentru siguranță, ținând seama de necesitatea compatibilității cu sistemele existente de clasificare în funcție de risc. Sistemul comun european de clasificare în funcție de risc (*European risk classification scheme – „ERCS”*) a fost dezvoltat până la data de 15 mai 2017, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 376/2014. Pe parcurs, au fost aprobate și ajustate alte documente, care vin să pună în aplicare Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, cu următoarele Regulamente europene:

1. Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul european comun de clasificare în funcție de risc, CELEX: 32020R2034, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L416/1 din 11.12.2020;

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021 de stabilire a modalităților de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul comun european de clasificare în funcție de risc, CELEX: 32021R2082, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L426/32 din 29.11.2021.

În contextul necesității compatibilității cu sistemele existente de clasificare în funcție de risc, la nivelul Sistemului european comun de clasificare în funcție de risc, stabilit conform Regulamentului delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020, a fost elaborată metodologia de clasificare a evenimentelor în funcție de riscul pentru siguranță.

Sistemul comun european de clasificare în funcție de risc (European risk classification scheme – „ERCS”) are drept obiectiv asigurarea unui nivel general ridicat de siguranță în aviația civilă și de a reduce accidentele și incidentele, prin identificarea riscurilor la nivel operațional înainte de materializarea lor, alocarea resurselor și acțiunilor corective în funcție de nivelul de risc, standarde comune ce

favorizează răspunsuri rapide și coordonate între autorități naționale și organismele Uniunii Europene, consolidând la încrederea publicului în transportul aerian.

Sistemul comun european de clasificare în funcție de risc în Republica Moldova va fi implementat la data accesului de către Uniunea Europeană a Republicii Moldova la Centrul European de Coordonare pentru Raportarea Accidentelor și Incidentelor Aeriene (*European Coordination Centre for Air Accident and Incident Reporting System - ECCAIRS 2.0*).

ECCAIRS 2.0 este un sistem dezvoltat sub egida Uniunii Europene pentru colectarea, stocarea, analiza și raportarea datelor privind accidentele și incidentele în domeniul transportului aerian. **Scopul său este să asigure o gestionare standardizată, interoperabilă și gratuită a informațiilor despre siguranța aviației la nivel european, pentru a îmbunătăți prevenția riscurilor și învățarea din incidentele trecute.**

Principalele componente și funcționalități

- *Colectarea datelor:* colectarea informațiilor din rapoarte de accidente, incidente, și observații operaționale, în conformitate cu un set comun de date.
- *Modelul de date standardizat:* utilizarea unei ontologii și a unui centru de date comun pentru a asigura consistența și comparabilitatea datelor între statele membre ale UE.
- *Clasificare și terminologie:* utilizarea unor scheme de clasificare comune (tipuri de evenimente, cauze, leziuni, aeronave, operatori etc.).
- *Interoperabilitate:* integrare cu alte sisteme naționale și europene de raportare și siguranță (de ex. importuri/export de rapoarte, interoperabilitate cu baze de date EUROCONTROL și alte servicii relevante).
- *Analiză și rapoarte:* instrumente pentru analizarea trendurilor, identificarea hazardelor, generarea rapoartelor statistice și alerte pentru autorități.
- *Acces și securitate:* sisteme de autentificare, control al accesului și gestionarea confidențialității datelor sensibile.
- *Ghiduri și standarde:* documentație detaliată cu cerințe metodologice pentru colectarea datelor, asigurarea calității informațiilor și utilizarea sistemului.

Astfel, prezentul Ordin vine cu ajustarea cadrului normativ național la normele europene stabilite, conform Regulamentului delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021, care stabilește modalitățile de punere în aplicare a SISTEMULUI EUROPEAN DE CLASIFICARE ÎN FUNCȚIE DE RISC (*în continuare ERCS*) și determinarea riscului pentru siguranță al unui eveniment.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul național are ca obiectiv principal transpunerea a două Regulamente comunitare: **Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021.**

Respectiv, proiectul vine cu modificări în cadrul reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119/2020, (*în continuare - Regulament*) cu următoarele ajustări:

1. Clauza de armonizare se completează cu transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021.

2. Pct. 3 din Capitolul II „Noțiuni” din Regulament se completează cu noile noțiuni, prevăzute în noile documente europene;
3. Regulamentul se completează cu o nouă Anexă – Anexa 9¹ SISTEMUL EUROPEAN DE CLASIFICARE ÎN FUNCȚIE DE RISC, care prevede stabilirea sistemului european de clasificare în funcție de risc pentru determinarea riscului pentru siguranță al unui eveniment și modalitățile de punere în aplicare a sistemului european de clasificare în funcție de risc.

Anexa 9¹ conține două Apendice, care sunt aliniate la Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 și respectiv, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021.

1. ***Apendicele nr. 1 „Etapile Sistemului european de clasificare în funcție de risc (ERCS)” – stabilește următoarele prevederi:***

➤ Etapele ERSC, care constă din două etape:

- *ETAPA 1: Determinarea valorilor celor două variabile: gravitatea și probabilitatea* - constă în determinarea valorilor celor două variabile, gravitatea rezultatului de accident potențial și probabilitatea, pe baza identificării domeniului de risc principal (de exemplu: coliziune în aer, pierdere de atitudine, coliziune pe pistă, ieșire de pe pistă, incendiu/fum/presurizare, avarii la sol, coliziuni cu obstacole, coliziune cu solul, alte vătămări sau aspecte de securitate) și a potențialei pierderi de vieți omenești, clasificate de la 0 la peste 100 de decese posibile în funcție de dimensiunea aeronavei și de proximitatea zonelor populației. Gravitatea efectivă se determină apoi printr-un set de punctaje (A, E, I, M, S, X), precum și analiza probabilității survenirii rezultatului de accident potențial.
- *ETAPA 2: Calcularea punctajului privind riscul pentru siguranță în cadrul matricei ERCS pe baza celor două valori determinate ale variabilelor* - atribuie riscului pentru siguranță un cod ERCS format dintr-o literă de gravitate (A–X) urmată de o cifră (0–9), pe baza rezultatelor din Etapa 1. Acest punctaj este introdus în matricea ERCS pentru a determina nivelul de urgență al măsurii recomandate. Matricea este împărțită în trei benzi de risc prin culori: ROȘU (risc ridicat), GALBEN (risc intermediar) și VERDE (risc scăzut), cu valorile corespunzătoare în coloane și rânduri.

2. ***Apendicele nr. 2 „Proceduri de conversie a punctajelor atribuite conform metodelor RAT (Risk Analysis Tool) și ARMS-ERC (Aviation Risk Management Solutions – Event Risk Classification) în punctaje ERCS (European Risk Classification Scheme)” – stabilește următoarele prevederi*** – stabilește metodele de conversie a punctajelor RAT și ARMS-ERC în punctajul ERCS (etapa 2 din Apendicele nr. 1), fie prin conversie directă (gravitate și probabilitate ERCS) folosind fluxuri descrise, fie prin conversie manuală atunci când datele nu permit o conversie directă; obiectivul este asigurarea unei clasificări ERCS echivalente pentru raportările de risc în aviație, facilitând interoperabilitatea, analiza și decizia în managementul riscurilor.

Intrarea în vigoare a prevederilor Anexei nr. 9¹ la Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, aprobat prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii cu privire la aprobarea reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă” nr. 119/2020, se aplică de la data la care Uniunea Europeană va accesa Republica Moldova la Centrul European de Coordonare pentru Raportarea Accidentelor și Incidentelor Aeriene (*European Coordination Centre for Air Accident and Incident Reporting System - ECCAIRS 2.0*).

Conform sesiunii de screening bilateral din data de 12 iunie 2025, la Bruxelles, pe domeniul „Politica de transport”, s-a discutat posibilitatea Republicii Moldova de a facilita de ECCAIRS 2.0 înainte de anul 2030. Totodată, în proiectul cu privire la poziția de negocieri pe capitolul 14 „Politica de transport” se solicită accelerarea accesului Republicii Moldova la Sistemul ECCAIRS 2.0 gratuit.

În concluzie: Republica Moldova prin implementarea prevederilor sus menționate standardizează metodologiile, sporește trasabilitatea și conformitatea, îmbunătățește luarea deciziilor operaționale și securitatea, dar impune capacitate instituțională, actualizarea reglementărilor naționale și conformarea terminologiilor pentru a evita lacune de date și compatibilitate. Astfel, pentru a fi compatibilă cu aceste cerințe, trebuie să adapteze reglementările interne, astfel încât să asigure eficiență și interoperabilitate cu standardele din UE.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul normativ național nu este transpus actualmente un șir de regulamente europene precum Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021. Acest proces a devenit și mai important în contextul în care Republica Moldova a devenit stat-candidat pentru aderarea la UE.

Astfel, procesul de transpunere a acquis-ului european, inclusiv în domeniul aviației civile, trebuie să fie unul cât se poate mai aproape și cât se poate mai rapid posibil.

În acest sens, pentru realizarea obligației statutului asumat prin ASAC, sunt necesare transpunerea în cadrul normativ național a Regulamentelor enunțate.

4. Analiza impactului de reglementare

Proiectul nu prevede impact asupra activității de reglementare, reprezintă versiunea actualizată a sistemului european pentru colectarea, validarea și schimbul de date referitoare la aviație, cu accent pe securitatea operațională, supravegherea incidentelor și raportarea riscurilor. Conectarea la ECCAIRS 2.0 a statelor membre este una gratuită, iar solicitarea Republicii Moldova cu privire la conectarea la sistem este acordarea accesului fără taxe. Totodată, operatorii aerieni vor beneficia de sistem în mod gratuit, prin programa cloud based. Beneficiile așa numitei oferte „cloud-based gratuit” includ scăderea costurilor de infrastructură, flexibilitatea accesului de oriunde și actualizări centralizate.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public va fi determinată de îmbunătățirea deciziilor prin documentarea etapelor de evaluare, conversie și clasificare, facilitând rapoarte către autorități naționale și foruri internaționale. Armonizarea cu standardele UE, transparența deciziilor și trasabilitatea proceselor prin documentarea evaluărilor, conversiilor și clasificărilor; contribuie la actualizarea cadrului normativ național, dezvoltarea capacităților instituționale (analiză de risc, colectare de date, formare),

Proiectul nu are efecte asupra funcționalității administrației publice în implementarea politicilor publice și a cadrului normativ, atât cel existent, cât și cel din opțiunea propusă. Totodată, proiectul nu implică necesități de reformă și de restructurări instituționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect cu privire la impactul financiar va consta în instruirea personalului, pentru dezvoltarea capacităților în adaptarea aplicațiilor naționale de raportare pentru a fi interoperabile cu ECCAIRS 2.0.

Uniunea Europeană pentru colectarea, stocarea, analiza și raportarea datelor privind accidentele și incidentele de avion asigură gestionarea gratuită a informațiilor despre siguranța aviației la nivel european.

Totodată, solicitarea pentru implementarea conectării Republicii Moldova la Centrul European de Coordonare pentru Raportarea Accidentelor și Incidentelor Aeriene (ECCAIRS 2.0) este accesul cu titlul gratuit.

Accesul și facilitarea la Sistemul ECCAIRS 2.0 va beneficia autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile – AAC, industria aeronautică, operatorii de aerodrom și aeroport, furnizorul de servicii de navigației aeriană.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul act tehnico-normativ are un impact pozitiv asupra sectorului privat. Implementarea uniformă și accesul la date standardizate: posibilitatea de a utiliza datele pentru evaluări de risc, adaptarea șabloanelor de raportare sau mecanismele de transfer de date și facilitarea mult mai rapidă la baza de date accesul la Cloud-based gratuit, fiind soluții la depunerea rapoartelor online, interogări/rapoarte statistice, actualizări ale ontologiilor și formularelor de raportare.

Totodată, companiile implicate, trebuie să se adapteze noilor reglementări și standarde stabilite prin acest reglementări și noi standarde de conformitate și inovație.

4.4. Impactul social

Contribuția în acest sector se definește prin necesitatea dezvoltării unei securități în spațiul aerian care să ofere nivelul necesar de siguranță, de capacitate, de reacție, de coordonare, de performanță de mediu și de furnizare continuă a serviciilor aeriene rapide, alertarea timpurie a riscurilor permițând intervenții proactive, ceea ce poate reduce frica și anxietatea legate de incidente aeriene.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În procesul de implementare și executare a proiectului de act normativ prelucrarea datelor cu caracter personal se va face strict prin asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal conform Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul direct asupra mediului nu este direct vizat, dar reglementările contribuie la crearea unui sistem mai responsabil și mai sigur cu mediul, prin tehnologii și practici care permit furnizarea continuă a serviciilor aeriene rapide, informarea urgentă a riscurilor, fapt ce poate determina reducerea efectelor ecologice cauzate de activitățile aeronautice.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

a) obiectivele actului juridic al UE, prevede următoarele:

Proiectul transpune următoarele Regulamente europene, care sunt parțial compatibile:

1. Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul european comun de clasificare în funcție de risc, CELEX: 32020R2034, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L416/1 din 11.12.2020;

Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 stabilește un sistem european comun de clasificare în funcție de risc pentru incidentele de transport de obiecte sau materiale periculoase, introducând criterii armonizate de evaluare a riscului și proceduri standardizate de notificare și raportare.

Principalele prevederi este definirea unor bareme și categorii de risc (de ex. risc redus, mediu, ridicat) aplicabile în mod uniform în toate statele membre, pentru a facilita identificarea prealabilă a pericolelor, comparabilitatea datelor și coordonarea între autorități naționale.

Regulamentul include:

- O clasificare europeană clară, bazată pe datele obiective de risc, pentru obiecte sau situații transportate;
- Cerințe de raportare și transparență mai ridicate pentru operatori și autorități, inclusiv reguli de comunicare a riscurilor relevante;
- Utilizarea unui sistem comun de clasificare în evaluările de securitate și securitate a transporturilor, pentru a îmbunătăți identificarea timpurie a amenințărilor și a măsurilor de mitigare;
- Armonizarea criteriilor de verificare și control, reducând divergențele dintre reglementări naționale;
- Integrarea unor termene și condiții pentru actualizarea clasificărilor în funcție de evoluția științifică și de evaluările post-incident. În ansamblu, regulamentul facilitează o gestionare mai predictibilă a riscurilor la nivel european, îmbunătățește interoperabilitatea între Statele membre și consolidează răspunsul coordonat în situații de risc pentru transportul obiectelor periculoase.

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021 de stabilire a modalităților de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul comun european de

clasificare în funcție de risc, CELEX: 32021R2082, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L426/32 din 29.11.2021.

Principalele prevederi vizează armonizarea procedurilor de notificare, raportare și actualizare a clasificărilor, precum și standardizarea unor etape operaționale pentru evaluarea riscului în contextul transporturilor de obiecte sau materiale periculoase.

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei stabilește:

- Proceduri uniforme de punere în aplicare ale clasificării în risc, pentru a asigura consistența aplicării la nivel UE;
- Criterii și termene clare pentru actualizarea clasamentelor în funcție de evoluțiile științifice și de noile date de evaluare a riscurilor;
- Metodologie de raportare și comunicare a riscurilor relevante către autoritățile naționale și entitățile implicate, pentru transparență și monitorizare eficientă;
- Integrarea clasificării în evaluările de securitate a transporturilor, facilitând identificarea timpurie a amenințărilor și a măsurilor de diminuare;
- Stabilirea criteriilor de verificare și control pentru a reduce divergențele dintre reglementările naționale și a îmbunătăți interoperabilitatea.

b) gradul de transpunere a actului juridic al UE, precizându-se dacă transpunerea este totală, parțială sau selectivă:

Proiectul de act normativ și Tabelul de concordanță sunt elaborate potrivit rigorilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei de compatibilitate cu legislația UE va fi inclusă în sinteza obiectiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului din partea Centrului de Armonizare a Legislației.

Din punct de vedere al compatibilității prevederile UE sunt parțial compatibile în raport cu prevederile actului juridic național.

Regulamentele UE **sunt transpuse parțial** în proiectul național, iar gradul de compatibilitate este expus în Tabele de concordanță.

c) argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta:

Actele juridice UE sunt transpuse parțial în legislația națională prin proiectul de Ordin, fiind aplicabil direct din momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană sau, conform prevederilor proiectului se aplică de la data la care Uniunea Europeană va accesa Republica Moldova la Centrul European de Coordonare pentru Raportarea Accidentelor și Incidentelor Aeriene, în contextul în care, la etapa actuală, conform proiectului cu privire la poziția de negocieri, pentru capitolul 14 „Politica de transport” a fost inclusă integrarea accelerată la ECCAIRS 2.0.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect este elaborat în baza **Regulamentului delegat (UE) 2020/2034** al Comisiei din 6 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul european comun de clasificare în funcție de risc, CELEX: 32020R2034, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L416/1 din 11.12.2020 și a **Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/2082** al Comisiei din 26 noiembrie 2021 de stabilire a modalităților de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul comun european de clasificare în funcție de risc, CELEX: 32021R2082, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L426/32 din 29.11.2021.

Necesitatea transpunerii derivă din prevederile Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la UE (PNA) 2025- 2029, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025, CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ, Capitolul 14 „POLITICA DE TRANSPORT”, „Transport aerian”, Anexa A, acțiunea nr. 208, în baza actelor UE, CELEX nr. 233 și nr. 234.

În concluzie, menționăm necesitatea executării obligațiilor Republicii Moldova conform Convenției privind aviația civilă internațională și ASAC în mod uniform în toate țările UE și în Republica Moldova, fiind atinse obiectivele Convenției privind aviația civilă internațională și a Acordului privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul ordinului va fi consultat și avizat cu autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiile interesate, operatorii aerieni etc., în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (compartimentul „Transparență”, directoriul Transparență decizională/Anunțuri privind consultările publice”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md, plasat la data de 01 octombrie 2025, la adresa - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15240.

Proiectul va fi consultat și avizat cu instituțiile publice de resort în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, inclusiv:

- Centrul de Armonizare a Legislației;
- Ministerul Finanțelor;
- Agenția Proprietății Publice;
- Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi;
- Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Î.S. ”MoldATSA”;
- Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”;
- Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”;
- Operatorii aerieni.

Informația privind rezultatele avizării va fi inclusă în Sinteza conform avizelor recepționate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi remis către autoritățile publice responsabile conform Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi incluse în Nota de fundamentare la proiectul de Ordin.

Astfel, în cadrul procesului de elaborare a proiectului vor fi incluse următoarele constatări:

a) Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Ordinului va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene în conformitate cu prevederile art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative fiind solicitată expertiza Centrului de Armonizare a Legislației. Urmare recepționării avizului va fi ajustat și/sau completat Tabelul de Compatibilitate.

b) Constatările expertizei anticorupție

Conform prevederilor art.36, alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și în conformitate cu prevederile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr. 6/2017, în cadrul procesului de elaborare a proiectului au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional.

În consecință, menționăm că, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

c) Constatările expertizei juridice

Proiectul ordinului va fi supus expertizei juridice în conformitate cu prevederile art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Concluziile expertizei vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului de expertiză juridică.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare aprobării modificărilor vor fi ajustate reglementările aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În concluzie, menționăm că, prin proiectul de Ordin cu privire la modificarea reglementării aeronautice civile „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020, va asigura:

- detalierea elementelor tehnice necesare pentru punerea în aplicare a cadrului de clasificare, precum și la implicațiile pentru statele membre, operatori și autorități;
- integrare cu alte sisteme naționale și europene de raportare și siguranță;
- armonizarea și îmbunătățirea siguranței, eficienței și interoperabilității în spațiul aerian european;
- menținerea unui nivel ridicat de siguranță al aviației civile și cât se poate de uniform/standardizat, raportat la cadrul normativ internațional în domeniu;
- sprijinirea inovației și colaborării între autorități și sectorul privat;
- executarea obligațiilor Republicii Moldova conform Convenției privind aviația civilă internațională și ASAC prin punerea în aplicare a standardelor și practicii recomandate adoptate în baza Convenției de la Chicago.

Secretar general

Angela ȚURCANU